

Vergaderjaar 1992–1993

21 058

Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen in verband met de herziening van de bevoegdheid tot navorderen

Nr. 14

EINDVERSLAG

Vastgesteld 15 september 1993

Na ontvangst van de memorie van antwoord (nr. 6) en de tweede nota van wijziging (nr. 12) zijn er in de vaste Commissie voor Financiën¹ nog enkele vragen gesteld. Onder het voorbehoud dat deze vragen tijdig zullen zijn beantwoord door de regering, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

De leden van de CDA-fractie merkten op dat zij op zichzelf met de voorgestelde wijziging van artikel 10 akkoord konden gaan. Zij vroegen echter of in het kader van het verkeer tussen overheid en burger het wel juist is dat wanneer over een tijdvak noch omzet valt aan te geven, noch valt terug te vorderen, er toch aangifte moet worden gedaan.

De leden van de CDA-fractie waren de mening toegedaan dat van een ambtelijk verzuim geen sprake is wanneer een bij de aanslagregeling gemaakte fout bij wijze van navordering wordt hersteld, indien de fout niet voortvloeit uit het onjuiste inzicht van de inspecteur over de feiten of het recht en de fout bovendien voor de aangeslagene kenbaar was toen deze van de primitive aanslag kennis nam.

Allereerst rijst de vraag of als gevolg van de ontwikkelingen in het kader van de Algemene wet bestuursrecht de lijn van de jurisprudentie niet zal worden omgebogen (zie noot VN 1993/1858).

Deze leden vroegen vervolgens of de thans voorgestelde formulering in artikel 16, eerste lid, niet haaks staat op deze ontwikkeling. Voor de andere gevallen ging deze formulering de leden van de CDA-fractie te ver.

Zij vonden het een uitstekende gedachte om, zoals neergelegd in het advies van de Hoge Raad, degene die te kwader trouw aangifte heeft gedaan niet langer te beschermen middels de eis van het nieuwe feit.

Een belastingplichtige die naar beste weten aangifte heeft gedaan kan na het indienen van de aangifte kenbaar maken dat de aangifte onjuist was, doordat hij merkt – wat zich zelden zal voordoen – dat hij achteraf meer baten heeft genoten (nalatenschap blijkt bijvoorbeeld groter te zijn dan aanvankelijk gedacht, doordat hij beter inzicht krijgt in de bestaande jurisprudentie). Heeft de inspecteur de aangifte gevolgd bij de primitive aanslag dan behoort naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie navordering niet tot de mogelijkheden.

¹ Samenstelling:

Leden: Van Houwelingen (CDA), Schutte (GPV), De Korte (VVD), Tommel (D66), Linschoten (VVD), voorzitter, Paulis (CDA), Van Rey (VVD), Vermeend (PvdA), Brouwer (GroenLinks), G. H. Terpstra (CDA), Melkert (PvdA), ondervoorzitter, Smits (CDA), Reitsma (CDA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Van der Vaart (PvdA), G. de Jong (CDA), Ybema (D66), A. de Jong (PvdA), Kersten (PvdA), Van Heemst (PvdA) en R. van Middelhoek (PvdA).
Plv. leden: Leers (CDA), Van Dis (SGP), Van Erp (VVD), Groenman (D66), Weisglas (VVD), Gerritse (CDA), Van Hoof (VVD), Schoots (PvdA), Rosenmöller (GroenLinks), Hillen (CDA), Van Traa (PvdA), Wolters (CDA), Van de Camp (CDA), Ramlal (CDA), Van der Hoeven (CDA), Van Zijl (PvdA), Verspaget (PvdA), Van Iersel (CDA), Wolffensperger (D66), vacature PvdA, Van Otterloo (PvdA), Leerling (RPF) en Van Nieuwenhoven (PvdA).

De rechtszekerheid voor de goedwillende burger is een belangrijk goed, waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan. De toets te doen plaats vinden bij ontvangst van de aanslag leek de leden van de CDA-fractie niet juist; de burger moet in de gedachte van de regering dan alle achtergronden en jurisprudentie nog een keer doornemen.

De leden van de fractie van de PvdA konden in beginsel instemmen met het gewijzigde voorstel van wet. Wel vroegen zij of de voorgestelde regeling in overeenstemming is met het kader van de Algemene wet bestuursrecht en de jurisprudentie.

In dit kader verwezen zij naar het advies van de Hoge Raad om belastingplichtigen die te kwader trouw aangifte hebben gedaan niet te beschermen door middel van het vereist van het zgn. nieuwe feit. Kan de relatie worden aangegeven tussen dit advies en de voorgestelde regeling en de afwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de gemaakte keuze?

Deze leden merkten op dat bij de beantwoording van de vraag of de belastingplichtige wist of behoorde te weten dat er te weinig belasting is geheven als het gaat om het tijdstip waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet, of het afschrift van de beschikking ontvangt. Zij vroegen, met verwijzing naar het advies van de Hoge Raad, of overwogen is deze vraag te beantwoorden in het kader van de aangifte.

De leden van de VVD-fractie hadden met instemming kennis genomen van de tweede nota van wijziging welke ertoe strekt alle bepalingen inzake de herziening van het fiscale boetestelsel te laten vervallen en deze in gewijzigde vorm over te brengen naar een afzonderlijk wetsvoorstel. Gezien de ingrijpendheid van het te wijzigen boetestelsel voor de belastingplichtige met de daarmee gepaard gaande gevolgen voor de rechtszekerheid, en de aanbevelingen van de Commissie-Van Slooten, die nopen tot omvangrijke wijzigingen van de regeling van de administratieve boeten en die tevens aanleiding geven tot wijziging van de fiscale strafbepalingen, heeft de regering in de ogen van de leden van de VVD-fractie er goed aan gedaan om tot splitsing van het wetsvoorstel over te gaan.

Deze leden betuigden hun instemming met de redactionele verbetering in de navorderingsbevoegdheid.

Met betrekking tot het overgangsrecht vroegen zij waarom niet is gekozen voor daadwerkelijke eerbiedigende werking van de navorderingstermijn. Naar huidig recht eindigt de navorderingstermijn in de regel vijf jaar na het einde van het middelingstijdvak terwijl in de nieuwe redactie de navorderingstermijn eindigt vijf jaar na het jaar waaruit de verliescompensatie afkomstig is. De leden van de VVD-fractie constateerden dat krachtens het overgangsrecht slechts bepaald wordt dat in geval de navorderingstermijn reeds is vervallen, dit onverkort blijft gelden. Er wordt geen rekening gehouden met degenen die mogen aannemen dat de navorderingstermijn voor wat hen betreft aanzien binnen afzienbare tijd zal vervallen. Voor hen zal krachtens het overgangsrecht de aanvang van de navorderingstermijn van vijf jaar verschuiven naar een later tijdstip. Mitsdien krijgen deze belastingplichtigen met een langere navorderingstermijn te maken dan zij mochten verwachten. Deze leden vroegen de regering of de overgangstermijn zodanig zal kunnen worden bepaald dat er ook daadwerkelijk sprake is van eerbiedigende werking, dus ook voor het geval als zij hierboven hadden geschetst.

De leden van de D66-fractie waren verheugd dat de aanbevelingen van de Commissie-Van Sloten op vrijwel alle punten door de regering zijn gevolgd. Met de beslissing van de regering om het nieuwe boetesysteem

vanwege de overzichtelijkheid in een apart wetsvoorstel te behandelen, konden de leden van de D66-fractie dan ook volledig instemmen. Wanneer zal dit nieuwe wetsvoorstel naar verwachting aan de Kamer worden aangeboden?

Door de gewijzigde redactie van het voorgestelde vijfde lid van artikel 16 AWR wordt bereikt dat de termijn voor navordering pas aanvangt in jaar waaruit het als verlies verrekende bedrag afkomstig is. Dit heeft dan tot gevolg dat in het geval er sprake is van verliesverrekening en middeling de navorderingstermijn maximaal acht jaar kan worden als er sprake is van een verlies in het eerste jaar na het middelingstijdvak. De regering merkt op dat met name in gevallen waarin het verliesjaar het derde jaar na afloop van het middelingstijdvak is, de navorderingstermijn nogal eens verstreken blijkt te zijn. Ook hierbij geldt dan in voorkomende gevallen van navordering het vereiste dat de belastingplichtige «wist of behoorde te weten dat te weinig belasting is geheven». De leden van de D66-fractie vroegen hoe in de praktijk dient te worden gehandeld indien er sprake is van middeling en verliesverrekening en het voor navordering noodzakelijk is een beroep te doen op het vereiste dat de belastingplichtige «wist of behoorde te weten dat te weinig belasting is geheven». Kan in zo'n situatie nog van een belastingplichtige worden geëist dat hij «wist of behoorde te weten dat te weinig belasting is geheven». De middelingsregeling in combinatie met verliesverrekening en navordering is toch niet bepaald eenvoudig te noemen. Deze gevallen kunnen zich bij inwerkingtreding van het nieuwe wetsvoorstel gaan voordoen en de vraag rijst dan of het wetsvoorstel op dit punt niet te ver doorschiet. De leden van de D66-fractie verzochten de regering hier nader op in te gaan.

Met de voorgestelde overgangsregeling konden de leden van de D66-fractie instemmen.

De leden van de commissie vroegen tenslotte waarom de regering er vooralsnog van heeft afgezien een aanpassing van de programmatuur door te voeren om automatisch uitstel van betaling voor boetes die nog niet onherroepelijk vaststaan mogelijk te maken.

De voorzitter van de commissie,
Linschoten

De griffier van de commissie,
Hommes